

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglaš se računa po tarifi v petini; za naslove z dohodnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega razvidnih vrst. Poslana osemravnica in javnozabavale, domači oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo izročiti: ulica Caserma št. 13. Vsaka pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacija in oglaš sprejema upravitelj ulica Molino plečelo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so prosto pošiljne.

„Edinost“ je mes. 12.

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večer pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec .f. 2.00, izven Avstrije f. 1.40; za tri mesece .f. 5.00, izven Avstrije f. 3.60; za pol leta .f. 9.00, izven Avstrije f. 6.60; za eno leto .f. 16.00, izven Avstrije f. 11.20. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nve., izven Trsta po 3 nve. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nve., izven Trsta 5 nve.

Zmešnjava v dež. zboru Kranjskem.

Kot vernim kronistom je dolžnost tudi nam, da zabeležimo v svojo knjigo razpravo v XVI. seji deželnega zbora kranjskega, vršivši se dne 16. februvarja leta 1895. Ne morda zato je bila znamenita ta razprava, ker se je popela na višino jasnih političnih nazorov in načel, marveč zato, ker se je gibala v motni nižini žalostnih razmer v deželi kranjski. Da, ta seja je bila pristno zrcalo, v kojem nam je odsvitala vsa mizerija medsebojnih naših odnosov: v tem zrcalu smo videli vso žalostno zmešnjavo, ki je zavladovala na Kranjskem glede političnih in narodnih pojmov že pred dvema letoma in se je približala v najnovejši dobi svojemu vrhuncu.

Daleč smo prišli zares. Na mesto borbe za načela, na mesto politične zrelosti in narodnega moštva so stopili malenkostna borba za osebe, političsko mazaštvo in proslavljenje najgrše narodne nedoslednosti.

V minulih dobah narodne nezvesti — kako je danes, ne vemo — v onih dobah, ko je germanizacija na Kranjskem praznovala svoje orgije in ko je bilo slovensko prebivalstvo mesta ljubljanskega prošinjeno nemškim duhom, služil je tamkaj za označenje praznega babjega prepira in vsake zmešnjave kot terminus technicus rek: To je pravi „lontok“! (Landtag). In ta terminus technicus vidi se nam najprimernejši v označenje dogodkov v omenjeni seji deželnega zbora kranjskega: dne 16. februvarja imeli so tudi v tem deželnem zboru pravi — „lontok“!

Na dnevnem redu je bila razprava o proračunu deželnega zaklada za leto 1895.

Kakor je že postala navada tudi drugod, govorilo se je pri tej razpravi le malo o proračunu samem, ampak porabili so to priliko, da denejo na rešeto politične odnose v deželi in razmerje med strankami. A na našo gotovo odkritosrčno žalost moramo konstatovati, da je ostalo le bore malo zrnja na rešetu, pač pa pod rešetom veliko — plev.

Debato je otvoril posl. Ivan Hribar. Trabanti gori, trabanti doli, vendar ne moremo drugače, nego da konstatujemo, da je bil ta poslanec skoro jedini, ki se je povspel na višino pravega, zares narodnega zastopnika. To je bil odmev pristnega prepričanja, jeklene doslednosti in navdušenega rodoljublja — kaj čudo, da so se za njegovim govorom otvorile vse zatvorske političske šarlatanstva.

Govor posl. Hribarja je privabil prvega v areno deželnega glavarja kranjskega, kateri poslednji se je trudil kakor je vedel in znal, da opraviči, kar se opravičiti ne da: tisti glasoviti sklep deželnega odbora glede dvojezičnih napisov. Njemu se niti sanjalo ni, da so napis del narodnega programa. Ubogi mož! No, morda se mu sanja sedaj — dasi

bi mislili, oprostite, da takemu odličnjaku, prvaku toli močne stranke in načelniku vrhne avtonomne oblasti v deželi nikakor ni spodobno, da sanja, ampak bdeti mora in čuvati pravice naroda — da javni napisi niso taka postranska stvar, sedaj, ko je slično vprašanje v Istri dovelo do eklata in do resne krize. Gospod deželni glavar se je pokazal v svojem govoru neizrečeno najvnege, toli najvnege, da smatra druge ljudi tako najvnege, da bi mogli verjeti njegovemu zatrdilu, da o tej stvari niti govoril ni z deželnim predsednikom. In ker je slednjič ponovil svoje zatrdilo, da javni napisi niso ni narodnega ni političnega pomena bi ga že prosili najuljudneje, da pošlje nekoliko te svoje modrosti v Istro in v Trst, v Celje in v Gorico. In ako prodre v vseh teh krajih s tem svojim „prepričanjem“, zastavljamo mu svojo možko besedo, da se hočemo odslej poslušno pokoriti njegovim naukom.

Zelo zanimiv je bil govor g. poslanca dra. Žitnika. Poklonivši se pred doslednostjo poslanca Hribarja in zagotovivši poslednjega svojega spoštovanja, je zatrdil govornik, da tak radikalec kakor Hribar, je tudi on, Žitnik. To je pošteno, to je lepo in hvaležni moramo biti gospodu posl. Žitniku, da je tako odločno desavoniral vse one, ki označujejo „radikalizem“ gosp. Hribarja kot začetek in konec vsemu zlu. Velevažna je bila izjava tega gospoda, da se strinja z načeli krščansko-socialne stranke — velevažna zato, ker je prevenil najhujši napadom svojega tovariša in somišljenika gosp. posl. Kluna na isto krščansko-socialno stranko. Žitnik proti Klunu, in še v takem načelnem važnem pogledu, to ni kar sibodi. G. Žitnik je tudi desavoniral glasila lastne stranke, ki trde v jednomer, da naš domači prepir je neizogibno potreben, češ, da gre tu za načela. Gosp. Žitnik pa je izjavil, sklicevaje se na sklepe shoda zaupnih mož, da nas ločijo le osebnosti. Mi smo jako in odkritosrčno hvaležni gospodu poslancu, da je povedal to veliko — resnico. Boj za osebnosti — s tem je označena vsa mizerija kranjskih razmer. Nikakor ne smemo pozabiti, da je konservativci in duhovnik dr. Žitnik vskliknil: „Klerikaleci, ki zlorabljajo svoj vpliv, so podle duše!“ S tem je gosp. Žitnik pripoznal, da je tudi takih klerikalcev! Tudi to treba zabeležiti. Slednjič je poslanec dr. Žitnik na veliko naše začudenje vskliknil, da konservativna stranka ni odgovorna za to, kar piše — „Slovenec“. Tudi to ni karsibodi: konservativni poslanec zatajuje konservativno glasilo. S tem se poslavljamo od gospoda poslanca Žitnika, naglašuje, da iz vsega njegovega govora zveni prepričanje, da tudi v konservativni stranki ni vse tako, kakor bi moralo biti.

Preidimo k gosp. posl. Šukljeju. Mož

kraj vse te velike in silne pobožnosti slabo so se spominjali svetega pisma, kjer se čita, da je božji sin bičem iztiril denarničarje in trgovce iz veže hrama božjega.

Lesene kočje stale so mirno pod okriljem sv. Marka, celó sama posvetna in duhovna gospoda vstavila se je včasih pred njimi.

Najznamenitejša glava v teh lesenih kočah bila je Magda „poprenjarka“. Staro in mlado, veliko in malo po mestu poznalo je Magdo bolj nego samega mestnega bobnarja, Jurja Gurca, dolgonjo, kateremu so nadeli priimek „škofovska palica“.

Magda bila je zares zelo čudna glava. Suha kakor sveča, žolta kakor vosek, imela je spičast, na koncu zavihan nos kakor podolglata sliva, a vrh nosa dlakasto bradavico. Na podolgastem obrazu videti je bilo več gub nego na kmečkej srjaci. Zobje je

jo in ostane večna uganjka. Rezek, kakor je že ta gospod, je prav pošteno podajal „kaplanokracijo“, a v isti hip pel slavo gospodu Klunu, ki si je „ohranil mlado srce in mlado lice“, istemu Klunu, ki je predsednik onemu in istemu političnemu društvu, kojemu pripada ogromni del kranjske duhovščine, istemu Klunu, ki je voditelj uprav iste stranke, koji gosp. Šuklje odreja pravico do epiteta „konservativna“!

G. Šuklje je tudi prav pošteno osmešil — in v tem je mojster g. Šuklje — pobožnost g. poslanca Povšeta, na Dunaju pa vlečeta uprav ta gospoda v božanskem soglasju — koalicijske gare! Kje so načela? Možu ne storimo po takem krivici, ako rečemo, da mu je za sedaj jedino politično načelo — koalicijska! Vse drugo je le tako za zabavo v deželnem zboru kranjskem.

Dá, kje so načela, kje je političsko prepričanje? tako se moramo vprašati. V deželnem zboru obsiplje g. Šuklje „kaplanokracijo“ in nje namene se svojim perečim sarkazmom, na Dunaju pa je tesen somišljenik voditelja iste „kaplanokracije“. Blažena koalicijska, kako lepo „niveleiraš“ politična nasprotstva! A pri tam se ne moremo izogniti vprašanju: komu pripada pravo za pravo g. posl. Klun — ali liberalnemu Šukljeju, ali svoji konservativni „kaplanokraciji“?

Glede logičnega izvajanja in doslednosti pa gre lavor-venec g. posl. Klunu.

Ta posl. je vskliknil, da dr. Mahnič ni v koalicijski. Z ozirom na okolnost, da g. Klun je v koalicijski, morali bi misliti, da sta si dr. Mahnič in Klun politična nasprotnika. Častita duhovščina naj si zapomni to.

Nadalje je gospod Klun nekako pritrdil posl. Šukljeju, da treba ločiti konservativno stranko dunajsko in pa domačo. Tu imamo torej: na Dunaju veljajo ta načela, v Ljubljani ona, na Dunaju velja kompromis z nemškimi liberalci kot univerzalno sredstvo za vse bolečine, v Ljubljani pa nočejo niti čuti o kakem kompromisu se slovenskimi „liberalci“! Kje je doslednost?!

Na zadnje je pa vendar zagotavljal g. Klun, da se konservativna stranka v deželnem zboru drži istih načel, kakor na Dunaju. Kako pa izven deželnega zbora? Na to vprašanje bi želeli odgovora.

A presenečenjem se ni konec. Gospod Klun je desavoniral tovariša mu Žitnika glede krščansko-socialne stranke — ter obsodil zajedno one duhovnike, ki pripadajo k tej stranki označivši jih kot „judeže“.

Vrhunec svoje logike pa je dosegel g. posl. Klun z izrekom, da proti načelom dra. Luegerja „ni nič ugovarjati“, a vendar bi bilo obžalovati, ako bi se ta načela razširila. Gosp. poslanec, to pa absolutno ne „gre ukup“.

G. posl. Klun je torej desavoniral posl.

niso boleli, ker jih niti imela ni, a v sivkaste, nemirne oči mogel je redko kedo polukati, ker jih je starka zapirala in le redko kedaj je pomežknola v božji svet.

Opaževaje jo, kako čepi zgrbljena v lesenej koči pod belo krilato kapo, pomislil bi vsakdo: Magda ni kar tako —, jaše Magda vsakega petka na Klek (čarovniška gora), ali na skalnato razpotje, da se nepošteno razveseli v kolu svojih sester kopitnic, no, — vsakdo je pomislil, Magda je čarovnica.

Ali duša ni jej bila pusta, srce ni jej bilo zločesto; poprenjarka bila je celo pobožna starka. V njeni koči visela je sajasta slika čudotvorne Gospe remetske, pod njo pa je gorela na čast Bogorodici in za zveličanje duše medena svetilka. Magda metala je kronico (rožni venec) sede ves božji dan v svojem lesenem kotičku in le včasih pomolila je ozeble roke nad lonec, poln žerjavice ali

Žitnika in del duhovščine, a zatajil je zatem tudi „Slovenca“ odklonivši vsako odgovornost za to, kar piše ta list in izjavivši, da „Slovenec“ ni glasilo konservativne stranke. Povejte nam vendar, pri čem smo: Žitnik kot pripadnik krščanskih socialstov noče čuti o „Slovencu“, Klun kot nasprotnik, pa tudi ne. Kam naj denemo torej „Slovenca“?

Toda dulcis in fundo: koncem svojega govora je gospod Klun nekako buršikozno govoril o — papeževem blagoslovu, češ, saj je Pij IX. blagoslovil tudi laške vojake, ko so šli v boj zoper Avstrijo — in pa: saj tudi g. Hribar lahko dobi papežev blagoslov!

Ali so bile te besede dostojne duhovnika, naj obračuna gosp. Klun sam se svojo vestjo.

Taka bi bila torej slika iz deželnega zbora kranjskega z dne 16. februvarja. In žalostjo v srcu obračunamo se od te slike.

Politiške vesti.

Volitev na Dolenjskem. Svoje stališče glede na to volitev smo označili v treh člankih, oziroma pojasnili smo, zakaj smo se uprli kandidaturi g. Višnikarja. Simpatizovali smo pa s kandidato gosp. Zupana v trdni veri, da se isti obveže da ne vstopi v koalicijsko. Ker pa g. Zupan do danes ni podal take izjave, moramo izreči naravnost in odkrito, da se tudi za kandidato tega gospoda ne moremo ogrevati in nam je izjaviti svoje obžalovanje, da ob taki važni volitvi ni nastopil kandidat z jasnimi programom. Tudi to je znak naših žalostnih razmer.

Deželni zbori. O zadnji seji deželnega zbora kranjskega govorimo na uvodnem mestu, kolikor se dostaje politično važnejših momentov iz proračunske razprave. Sicer je pa zbor vsprejel resolucije oziroma predloge glede lokalnih železnic, glede zveze Trsta z notranjimi deželami in glede volilne preosnove. Radi nedostatnosti prostora objavimo te resolucije v današnjem večernem izdanju.

Slučaj ali pa demonstracija? Veliko senzacijo je vzbudilo dejstvo, da k večerjšnji prvi seji poslanske zbornice, v kateri je ista izrekla cesarju svoje sožalje na smrti nadvojvode Albrehta, ni došel nijeden italijanski poslanec iz Primorske.

Različne vesti.

40letnica službovanja. Minoli torek slavil je podpredsednik tukajšnjega finančnega ravateljstva, Jurij baron Plenkner, 40. obletnico svojega službovanja. Tem povodom čestitali so jubilarju predstojniki vsehtakajšnjih

pa spregovorila kako besedo s to ali ono meščanko, s tem ali onim cerkovnikom. Obično je šepetala „Oče naš“ in „Zdravo Marijo“, naj pa že sije solnce ali pada dež. Tega pa gotovo čarovnica ne dela.

Pridevek „poprenjarka“ nadeli so jej zato: v vsem mestu ni bilo ni velikaške ni meščanske žene, ki bi znala mesiti poprenih kolačev, kakor Magda. Radi tega lovili so se svetkom in petkom za njenimi poprenimi kolači; celo mestni sodec, Ivan Blažekovič, pustil je včasih lepe krajcarje v njenej mošnji.

Zdavnja je že starka obudovala. Pokojni mož bil je cerkovnik pri sv. Marku. Tako je životarila brez roda in ploda, pekla po noči poprene kolače v svojem stanu pri Kamenitih vratih, po dnevi pa jih prodajala pred sv. Markom.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlató.

Zgodovinska pripoved XII. veka.

Spisal A. Šenoa.

I.

Koncem šestnajstega veka za kraljevanja Maksa drugega ter banovanja biskupa Jurja Draškovića, nizale so se krog župne cerkve sv. Marka nizke lesene kočje, kjer so prodajali kramarji in branjevke previdnim meščanom plemenitega mesta na Griči lojnice, olje, pogače in drugo drobno robo za malo porabo in male novce.

Stari Zagrebčani, dasi v večnem prepiru s prečastno kaptolsko gospodo, bili so dovolj pobožni ljudje, dá, pohvalili so se celo nekda pred kraljevsko svetlostjo, da je, hvala Bogu, v njih mestu toliko duhovnikov in menihov, kolikor meščanov. Ali

finančnih uradov z uradniki vred pod vodstvom c. kr. višjega finančnega svetovalec g. Fabricija. Poslednji čestital je podpredsedniku v primernem govoru ter mu izročil prekrasen album, v katerem je 12 podob raznih krajev na Primorskem, katere je naslikal tukajšnji slikar g. Havliček. Ta album bodi podpredsedniku kot znamenje hvaležnosti in udanosti njemu podrejenih uradnikov. Jubilar se je ganjen zahvalil čestilcem.

Zmaga Slovencev na Koroškem. O izidu volitev v Vovbrah piše „Slov.“: Prva volitev v tej občini bila je ovržena. Pri tej volitvi spravili so Slovenci le polovico slovensko-narodnih odbornikov v občinski zastop. Dne 11. t. m. so v drugič volili in sedaj je slovenska stranka sijajno zmaga la. V III. razredu dobili so slovenski možje 53 do 60 glasov, nasprotniki le 11; v II. Slovenci 19 do 23, liberalni nemškutarji le 8 do 9. V I. razredu dobili so nasprotniki 6, naši le 4 glasove, pa vendar so Slovenci dosegli tudi v tem razredu toliko, da je dosedanj župan in mogočni paša baron Heldorf izvoljen samo še za namestnika. Slava volilcem in njih neustrašenim voditeljem!

Naš podlistek. Opozorjamo naše č. č. talje, da smo z današnjo številko jeli priobčevati krasno zgodovinsko povest „Zlatarjevo zlato“ slovečega hrvatskega pisatelja Avgusta Senoe. Uverjeni smo, da smo s tem posebno vstregli vsem č. č. čitateljem.

K smrti nadvojvode Albrehta. Dunajski listi poročajo, da se bode pogreb pokojnega nadvojvode vršil, kakor se umeje samo ob sebi, v največjem vojaškem sijaju. Pogreb bode brzkone prihodnji torek ali v sredo. Kondukta vdeleži se vsa Dunajska posadka (nad 20.000 mož). Kakor o pogrebu maršala Radeckega, bode vodil kondukt Vj. Vel. cesar osebno.

Poročilo o zadnjih trenutkih pokojnega nadvojvode dodati nam je še, da je nadvojvoda Albreht za časa svoje bolezni izrazil odločno svojo željo, da ne mara — ako bi umrl — niti vencev niti cvetic na krsto. Dotični denar naj se rajše razdeli med uboge, ali pa naj se plačajo sv. maše zadušnice v njegov spomin.

Minoli torek prišel je stolni prošt msgr. Šust k dvornemu svetovalcu pl. Krekicu kot zastopniku ces. namestnika, ter izjavil sožalje na smrti nadvojvode Albrehta v imenu obolelega škofa msgr. dr. Glavine in v imenu stolnega kapitla ter duhovščine tržaške škofije. Msgr. Šust naprosil je gosp. Krekica zajedno, da naj blagoizvoli sporočiti to izjavo Nj. Vel. cesarju. — Isto je izjavil predsednik tržaške trgovinske zbornice, baron Reineit v imenu zbornice. — Inozemski, v Trstu bivajoči konzuli oddali so svoje vizitnice pri namestništvu.

Lega, v zadregi. Te dni objavili smo, da župnik don Gržetič v Humu pri Buzetu ni maral vsprejeti ponudbe družbe „Lega Nazionale“ za ponk v krščanskem nauku na tamošnji „Legini“ šoli. To značajno postopanje vrliga duhovnika spravilo je „Legaše“ seveda v nemalo zadrego. Kakor čitamo v „Piccolu“, išče „Lega“ kateheta za šolo v Humu, kajti „škofijski ordinarijat v Trstu ne dovoli, da bi poučeval krščanski nauk neduhovnik (!) in ako ne dobijo kateheta, morali bi dotično šolo zapreti.“ Isti list zatrjuje, da se „Lega“ ne vstraši makar še tako visokih stroškov, samo da dobi kateheta.

Pozor na „Lego“! V tukakajšnjih italijanskih listih čitamo, da je odbor družbe „Lega Nazionale“ v svoji seji dne 18. t. m. sklenil, da ustanovi te-le šolske zavode na slovenski zemlji: ljudsko šolo in otroški vrt v Devinu; ljudsko šolo v Gažonu pri Krkavcih, okraj Koperski in otroški vrt v Frati pri Labinu. — Ni treba naglašati, koliko škode prizadevlje „Lega Nazionale“ slovenskemu življu v naših pokrajinah in katere so prave nakane te „šolske“ družbe. Pozor torej!

Iz Ljubljane nam pišejo: — Letošnji predpust se vzdržuje pri nas izvenredno nad normalom, kakor — zima! Nenavadno je dolg in nenavadno je živ, in vse „kar leže inu gre“ tekmuje v prireditvi veselice, maskarad in plesnih venčkov, ter si dela novodobno konkurencijo, kakor štacurnarji, mesarji in drugi podobni trgovci in obrtniki v takih malih provincijalnih mestih kakor je baš Ljubljana. Kaj se hoče! — Kapitalistov nimamo, marsi-

kaj družega nepotrebnega pa — odveč! Jaz mislim seveda v prvi vrsti ljudi in kroge, ki si domišljajo, da so v kakšnem velikem mestu in zbok tega tudi marsikaj zahtevajo od Ljubljane, kar je seveda odveč smešno! — Predpust vplival je tudi na minolo sesijo dež. zbora; poslanci, katerim potečejo mandati, pa nimajo več upanja priti kot taki v deželno zbornico, bili so koncem sej grozno — „melanholični“ in „potolčeni“ in če si jih je opazovalo, videlo se jim je na obrazih kakor bi čuli resni ceiveni opomin: „Sic transit gloria mundi“ — nam: „Pulvis es et in pulverem reverteris!“ . . .

Tisti, ki pa imajo še upanje do izvolitve, pa tudi niso bili kaj navdušeni, ker ne vedo — kakšen bode izid tega letošnjega jesenskega volilnega boja. — Vsekako nastopi pa preobrat v tem oziru, in vsakdo si ga ne le želi, nego ga smatra tudi za zelo potrebnega. Sicer pa dobi tako državni kot deželni zbor tu in tam v prihodnjih sesijah drugo podobo, seveda le tedaj, če bomo Slovenci začeli kazati zobe vladi in svojati naših političnih — kričavev in ujedalcev. Slovenci smo bili do zdaj v resnici prave politične mevže, in za to se je z nami povsod tako — pometalo. Klečeplazce, osebne koristolovce in politično-nezrele reveže so nas nazivali Italijani, iredentovci, Nemci in nemškutarji naši, a zajedno nas pa, hvala Bogu, tudi naučili, kakose nam je vesti, če hočemo kaj — doseči! Dobro! To šolo porabimo vselej in povsod, potem — pridobimo kaj narodu, drugače pa ne!

Danes odpeljali so se na Dunaj: na shod zastopnikov avstrijskih, v zadevi premestitve prometnega vodstva drž. železnic iz Beljaka v Ljubljano, zastran državne podpore slov. višji deklški šoli in drugih zadevah: župan g. Peter Grasselli, kot zastopnik stolnega mesta Ljubljane, z mestnimi odbornikoma: ravnateljem Iv. Hribarjem in ces. svet. Ivanom Murnikom, ter deputacija dveh članov deželnega odbora, in se vrnejo stoprav čez nekaj dni v Ljubljano.

Včeraj se je ustrelil v tukajšnjem mestnem logu zaradi slabega napredka v I. polletju 16letni realec M. Medén, sin g. Iv. Medóna, slavnega našega tenorista. — Ta dan umrl je pa bogoslovec II. leta J. Medič, sin cerkovnika sv. Krištofa ter stričnik frančiškanskega župnika s. Mediča, v najlepši dobi. — Kolikor se dá sedaj soditi o volnem gibanju v dolenskih mestih in trgih, ima kandidat g. Toma Zupan že zagotovljeno večino in največ upanja podreti, kar je tudi popolnoma umestno. Saj je to edini mož, ki zavzema v sebi čist, nesebičen in odločen značaj, v ostalem pa se bode vedel ravnati tako, kakor zahtevajo sedanje razmere in vsestranski interesi slovenskega naroda. (Glej pol. vesti! Ur.)

Naša narodna društva se o letošnjem predpustu gibajo ter neumorno trudijo za užitek svojim članom in družemu občinstvu. Minolo nedeljo vršila se je kaj gladko in točno v prostorih starega strelšča I. velika maskarada pevskega društva Ljubljane, ki je vrlo dobro uspela, prihodnjo nedeljo pa se vrši ondi maskarada ljub. telovadnega društva „Sokol“, ker je program dokaj obširen in zanimiv tako po raznovrstnih skupinah kakor tudi v ostalem oziru. — Skrajni čas pa bi bil, da se iztrebi iz nekaterih naših društvenih krogov pri veselilih tista odurna napetost in licemerstvo, ki nimata v takem malem mestu, kakor je ljubljansko mesto, družega pomena in uspeha, kakor tega, da odtegujeta občinstvo od veselice, netita preprič, nezadovoljnost in sovraštvo, vsemu društvu nemu življenju pa pritiskata na čelo pečat tiste neprebavljive preziranosti, ki jo nazivlje Nemece „kastengeist“. Vsak ima je vreden svoje časti in vsak izobražen ud človeške družbe sme zahtevati za plačano članarino in vstopnino jednakega spoštovanja, in najhujše zlo čaka našega narodnega društvenega življenja v prihodnjem „Narodnem domu“, če se bode v njega prostorih košatila tista malovredna napetost, kakor se košati pri pri društvih že zdaj — zunaj njega! In s tem — za danes dovelj — N. —

Vipavska Čitalnica priredi na pustno nedeljo dne 24. svecana 1895 v svojih prostorih veselico z nastopnim vsporedom: 1. P. H. Sattner: „Za dom med bojni grom“; 2. I. Laharnar: „Naprej Slovan“; 3. I. pl. Zajc: „Poputnica hrvatskog doma“; 4. „Starost slabost“, veseloigra s petjem; 5. Ples. Pri

plesu svira goriski septet. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Ustopnina 20 kr., sedež 30 kr., k plesu 1 gld. — K mnogobrojni udeležbi vabi ODBOR.

Nedostavljena vrednostna pisma. Tukajšnje poštne ravnateljstvo objavlja zapisnik naslovov jednostavnih pism iz I. polletja 1894. in priporočenih iz II. polletja 1895., katere pošta ni mogla dostaviti. Teh pism niso sežgali, ker jim je priložen denar, ali vrednostni spisi ali pa dokumenti. Denarna vrednost, priložena posamičnim pismom, je različna: od 10 nč. do 10 gld. Dokumenti so deloma spričevala, deloma vojaški listi, zastavljavni listi, jeden ček, jedna menjica. Reklamovati morejo se ta pisma tekom treh mesecev.

„Poštene“ mlekarice in prodajalci. Magistratni organi zaplenili so predvčerajšnjem raznim mlekaricam 21 litrov mleka, ker je bilo „krščeno“, 2 umazani posodi in 18 posod, ki ne odgovarjajo sedaj veljavnim meram. Poleg tega zaplenili so dvema prodajalcema jednemu sodček octa, drugemu pa zaboj sladčice, ker je bilo blago barvano s strupeno barvo.

Poskušeni samomor. Predvčerajšnjem skočil je 26letni mizarški pomočnik Ivan Vidali, stanujoč v ulici Zovenzoni št. 4, v veliki kanal. Nekateri težaki in prisotni stražar skočili so v čolnici in kmalo spravili mladčiča na kopno. Isti se ni več zavedal. Odnesli so ga v bližnjo lekarno, kamor je prihitel zdravnik z zdravniške postaje, ki je obudil Vidali in ga potem odposlal v bolnišnico.

Vzglezna kuharica. Predvčerajšnjem prijavila je pri tukajšnjem prijavnem uradu na policiji priletna kuharica Tereza Miklavčič iz Tolmina, da je zapustila dosedanje svoje službo. Na obično vprašanje uradnikovo, kam nameruje sedaj vstopiti v službo, odgovorila je vrlo kuharica: „Nikamor več. Služila sem samo v jedni hiši in sicer nad 34 let pri rodbini Moraitini. Moj bivši gospodar mi je določil pokojnino, katero mi bode plačeval vsak mesec, torej sem: kuharica v pokoju.“ In da je ta vzglezna ženska služila toliko let jedni in isti rodbini, to je razvidno iz poselske njižice. Malo je takih poslov, pač pa je mnogo takih, ki menjajo svojega gospodarja vsakih 14 dni. Zato pa poslednji občutijo resnico pregovora: Goste službe — redke suknje!

„Mednarodni“ lopovi. V petek došlo je iz Nizze senzacionalno poročilo, da jetamošnja policija prišla vsled naloga Budipeštanske policije zloglasnega glavarja mednarodne tatinske zveze, Ivana Ristića. Isti se je izdaval za ruskega trgovca; živel je gospodsko, trošivši denar z obema rokama. V Nizzi stanoval je že nekoliko dni ter prirejal pogostoma izlete v Mentone ter v Montecarlo. Ta „gospod“ zval se je Ivan Josipov, toda identifikovali so ga že, ter dognali, da je Ivan Ristić, „slavni“ „kralj lopov“, isti bil je načelnik „zveze“, katere članovi so Papakosta, Stalio, Assendakis in drugi. —

Obustavljena preiskava. Dne 1. t. m. bil težak Alojzij Škoda v pretepu na trgu Stazione težko ranjen; siromak je vedno še v bolnišnici. Kakor smo sporočili takrat med policijskimi vestni, zaprli so isti večer 31 letnega težaka Ivana Šerovica, po domače „Kavalin“, drugo jutro pa njegovega 34letnega druga Fr. Bursiča, po domače „Jaski“ ker sta bila na sumu, da sta ranila Škodo. Dne 17. t. m. pa je tukajšnje c. kr. drž. pravdnštvo obustavilo preiskavo proti Šerovicu ter ga izpustilo iz zapore. Bursič je še zaprt, kajti istega niso mogli še konfrontovati z ranjenim Škodo, ker je isti vedno še v nevarnosti.

Policijsko. Znani tatice, ciganke Antonjo in Karolino Kari iz Katinare zaprli so, ker sta ukradle neki ženski v St. Jakobskem okraju, kateri sti „prorokovali bodočnost iz kvart“, novčarko z 1 gld. — Stražar Rosman opazil je predvčerajšnjem ob 5. uri zjutraj poznanega tatu Franja Rioso, kamenoška iz Trsta, starega 32 let, ko je isti oprezno izstopil iz skladišča papirja g. Škabarja v ulici Carintia. Ugledavši Rioso stražarja, pobegnil je proti kanalu, stražar je tekel za njim in ga dohitel. Na obrežju pa je Riosa pograbil stražarja, hoteč vreči ga v vodo. Na srečo prihitel je drug stražar tovariš na pomoč in oba sta gnala tatu v skladišče nazaj. Prepričala sta se, da je bilo tam vse preobrneno, toda, kakor se je do-

gnalo, tat ni našel ničesar, kar bi mu bilo ugajalo. Ujetega tatu odpeljali so v zapor. **Koledar.** Danes (21.): Maksimilijan, škof; Eleonora, kraljica. — Jutri (22.): Stol sv. Petra v Antijohiji. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 6. uri 59 min., zatoni ob 5. uri 29 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj — 2,5 stop., ob 2. pop. + 5 stop. C.

Najnovije vesti.

Dunaj 20. (Seja gospodske zbornice.) Predsednik grof Trauttmansdorf je posvetil nadvojvodi Albrehtu prisrčen govor, vsprejemši pooblastilo, da prijavi cesarju sožalje zbornice.

Arco 20. Po dovršenem balzovanju bode jutri občinstvu dovoljen vstop k mrtvaškemu odru.

Sredce 19. Vest o smrti nadvojvode Albrehta je napravila tu globok utis. Raz knežje poslopje in raz poslopje avstro-ogerske diplomatske agencije plapolajo zastave žalostinke.

Peterburg 19. Veliki knez Vladimir odpotuje jutri na Dunaj, da se udeležijo pogrebnih slavnostij nadvojvode Albrehta.

Peterburg 19. Pišoč o trojni zvezi pravijo „Novosti“, da bi se Rusija ne mogla pridružiti trozvezi, tudi ko bi hoteli zadovoljiti nje nazorom gledé na vstop; kajti Rusija ve, da bi bilo tako zadoščenje le za hip. Velešile bi najprej porušile osamljeno Francozko, potem pa bi se vrgle proti osamljeni Rusiji.

Trgovinske brzojavke. Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.53—6.54 Pšenica za jesen 1895 6.94 do 6.95 Oves za spomlad 6.05 6.07. Rž nova 5.45—5.47. Koruza za maj-juni 6.23—6.25.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.55—6.60, od 79 kil. f. 6.60—6.65, od 80 kil. f. 6.65—6.70 od 81 kil. f. 6.70—6.75, od 82 kil. f. 6.75—6.80.

Ječmen 6.30—6.35; prosa 6.20—6.30.

Pšenica: Silne ponudbe, povpraševanje manje Trg miren Prodalo so je 15000 mt. st. Vreme: mrzle

Praga. Neratimirni sladkor za februar f. 11.95 mare 11.95, maj 12.15, nova letina 12.5 % /, nižje.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpolijatev precej f. 28.25—29 febr. Avg. f. 29.50 — Concassé za februar-mare 29.50 —. Četvorni za febr. 30.75. V glavah (sodih) za februar 30.75

Havre. Kava Santos good average za februar 97.—, za juni 98.50 stalno.

Hamburg. Santos good average za mare 79.25 maj 78.— september 77.25, stalno

Dunajska borza 20. februarja 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	102.10	101.95
„ „ „ srebro	102.15	102.10
Avstrijska renta v slatu	125.45	125.55
„ „ „ v kronah	99.70	99.20
Kreditne akcije	413.60	412.25
London 10 let	124.10	124.05
Napoleoni	9.83	9.83 1/2
100 mark	60.57 1/2	60.60
100 italij. lir	45.95	45.85

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkovcu“)
v Trstu,
ulica Solitarie št. 12
toči kolikor v gostilni, tolikor pri veselilih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška bela in črna vina. — Sladki risling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 nov. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s točnimi, toplimi in mrazimi jedili.
Priporoča se rojakom v Trstu in v deželo. Toči vino tudi družinam 4 nov. ceneje, ako se odzame najmanj 5 litrov.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“
pravi stari pregovor.
To velja po vsej pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima zbok gotovega plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar mora biti slednjič v korist kupovalcu samemu.
Krasni uzorci zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogate zbirke vzorcev, kakor še nikoli, za krojače nefrankovane.
Snovij za obleke.
Pravim in doskling za velečastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livrje, suknjo za biljard in igralne mize, preproge za vozove, loden. Velika zaloga stajarskega, koroškega, tirolskega lodna za gospode in gospe po izvirnih tovarniških cenah v tako veliki izbiri kakor takih ne more imeti niti dvajsetera konkurenca. Največa izber le finega trajnega suknja v najmodernejših barvah za gospe. Sukna ki se dajo prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 lit., potem tudi potrebščine za krojače (kakor podstave za rokave, gumbi, živanke, sukanec itd.)
Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne dober kup cunj, katere veljajo komaj odškodnino za krojača, priporoča
Iv. Stikarofsky,
BRNO (avst. Manchester).
Največa zaloga tovarniškega suknja v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštenem povzetju!
Svarilo! Agente in krojačarji ponujajo nedostatno svoje blago pod znamko „Stikarofskega blaga“. Da zabranim varanje p. n. odjemalcev, naznanjam, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)